

Stadsdeeladvies Zuid

Wijkopgaven 2017 - 2018
Windesheim en Zwolle Zuid

Datum 6 september 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies Zuid

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Windesheim	3
3	Zwolle Zuid	4
3.1	Terugblik	4
3.2	Analyse van Zwolle-Zuid	5
3.3	Wijkopgaves 2017-2018	5
	Bijlages	8
	Illustraties Windesheim en Zwolle Zuid	8

Datum 6 september 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies Zuid

1 Inleiding

In Windesheim , Zwolle-Zuid en Hanzeland wordt over het algemeen met veel genoegen gewoond, gewerkt en gerecreëerd. Inwoners van Windesheim - laat Buurt voor Buurt 2016 zien - waarderen hun dorp met een 8,4 , 'Zuid' wordt gehonoreerd met een 7,8 en in Hanzeland wordt een 7,6 genoteerd (Zwolle 'scoort' stadsbreed ook een 7,6). Vanzelfsprekend zijn er voor de diverse wijken en buurten belangrijke actiepunten, om te zorgen dat (ook) in de toekomst de inwoners voldoende kansen hebben om zichzelf te ontplooiën en bij te dragen aan hun buurt en stad. Binnen het stadsdeelteam in samenspraak met de wijkwerkers en op basis van bijdrages van wijkbewoners zelf op verschillende momenten, is een aantal wijkopgaves onderscheiden voor diverse wijken en gebieden. Hieronder schetsen we welke recente ontwikkelingen we zien in de genoemde wijken en omschrijven we de opgaven voor de komende periode.

2 Windesheim

De afgelopen periode is, naar aanleiding van de uitkomsten van Buurt voor Buurt 2014, door een groot aantal inwoners en organisaties gewerkt aan de leefbaarheid van het dorp. Windesheim kenmerkt zich door een grote mate van zelfredzaamheid. Inwoners organiseren zich constructief, en begrijpen ook dat zaken die gemist worden - voorzieningen zoals winkels, openbaar vervoer - niet meer makkelijk te realiseren zijn voor een gemeenschap met de omvang en ligging van het dorp. In samenwerking met stichting Stimuland (procesbegeleiding) zijn de stakeholders en shareholders in Windesheim op zoek gegaan naar een gedeelde toekomstvisie voor het dorp. Na een aantal bijeenkomsten is uiteindelijk gekozen voor een scenario waarin de bijzondere historie van het gebied en de natuurwaarden centraal staan. Werkgroepen zijn inmiddels actief om rond vijf thema's concreet invulling te geven aan kansen voor de leefbaarheid van Windesheim: presenteren cultuurhistorie, organiseren dorpsfeest, versterken school, versterken verenigingsleven/sport, organiseren vervoer. Met Plaatselijk Belang Windesheim en werkgroepvertegenwoordigers is bepaald dat - ook naar aanleiding van de uitkomsten van Buurt voor Buurt 2016 - geen nieuwe opgaves worden geformuleerd maar om het ingezette constructieve proces te blijven volgen (illustratie 1). Zo gaat het (weer) goed met school en vindt in september 2017 het eerste dorpsfeest plaats. De in het proces geformuleerde kernwaardes van Windesheim geven de gemeenschap ook een basis in actuele, soms wat abstractere processen als de Zwolse Omgevingsvisie en de dijkversterking langs de IJssel.

Datum 6 september 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies Zuid

3 Zwolle Zuid

3.1 Terugblik

Voor het stadsdeel Zwolle-Zuid is ruim twee jaar geleden een aantal opgaves geformuleerd. Voor Ittersummerlanden ging het om het voorkomen van sociale uitsluiting, voor Geren eveneens (in beide gevallen door het betrekken van bewoners en door het vergroten van zelfredzaamheid), en voor het hele stadsdeel om het tegengaan van een kwetsbare positie voor jongeren en het beter matchen van vraag en aanbod van vrijwilligers in Zuid.

De inzet de afgelopen jaren:

In **Ittersummerlanden** is de afgelopen jaren in samenwerking met Travers, politie en het Sociaal Wijkteam ingezet op het betrekken van bewoners bij zaken die voor hen belangrijk zijn. Veel van de woningen in de buurt zijn door de corporaties aangepakt, waardoor zowel het leefklimaat binnen de woningen als in de straten zelf aangenamer is geworden. Deze fysieke impuls is door Travers (ook) gebruikt om de buurt een sociale boost te geven. Dat is met verschillende projecten gedaan. De verkeerssituatie in Ittersummerlanden, met name rondom de Van Hallware, is een van die issues die veel buurtbewoners bindt. Afgelopen jaar is daar een gezamenlijke actie gehouden door Travers, politie en Wijkservicepunt. Uit het meest recente Buurt voor Buurtonderzoek komt naar voren dat de inzet op fysiek en sociaal terrein samenvalt met hogere waardes op de sociale en veiligheidsindex (illustratie 2). Bewonerstoezicht in de buurt is toegenomen, net als de actieve inzet. De sfeer in de buurt wordt positieve gewaardeerd, de tevredenheid over de openbare ruimte en de sociale voorzieningen zijn gestegen.

In **Geren** is de afgelopen jaren op een aantal manieren vorm gegeven aan de opgave. Via huisbezoeken, gekoppeld aan de grootschalige aanpak van corporatiewoningen in de buurt, is in kaart gebracht hoe de eigen kracht en zelfredzaamheid van buurtbewoners versterkt kon worden. In een aantal sessies met buurtkinderen zijn twee elektrohuisjes kleurrijk beschilderd. De aanpak heeft een aantal resultaten bereikt maar de integrale aanpak is door omstandigheden in de knel gekomen. Dit is terug te zien in de laatste Buurt voor Buurttuitkomsten. Het vertrouwen van de bewoners in hun buurt is afgenomen, samen met hun maatschappelijke inzet - ten opzichte van 2012-2013. De waardering 'van Geren voor Geren' ging van een 6,9 naar een 6,6 (illustratie 3).

Voor het hele **Stadsdeel** was een opgave geformuleerd om voor een betere match tussen vraag en aanbod van vrijwilligers te zorgen. Meest zichtbare resultaat van deze kansopgave is afgelopen najaar een interne meet & greetbijeenkomst geweest voor wijkwerkers en -organisaties.

Datum 6 september 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies Zuid

3.2 Analyse van Zwolle-Zuid

Zwolle-Zuid doet het goed. Het stadsdeelbeeld is gunstig. In het grootste stadsdeel van Zwolle waarderen de (meeste) mensen de leefbaarheid meer dan in de rest van de stad. Voor heel Zuid is de waardering de afgelopen jaren op niveau gebleven, fluctuaties zijn bijna allemaal positief (illustratie 4). De actieve inzet van de bewoners zelf is toegenomen, evenals het informele toezicht in de verschillende buurten. Daar hangt mee samen dat over de ervaren veiligheid inwoners van Zuid positief gestemd zijn. Aandachtspunt is de mindere waardering voor de politie, nu ook (per 2017) de politiepost in wijkcentrum De Pol gesloten is. Op fysieke aspecten scoort het stadsdeel gemiddeld (en daarmee goed), wijkbewoners zijn daarnaast bovengemiddeld content met de kwaliteit van de eigen woning en die in hun buurt: de woonbeleving is hoog. Ook op de sociale index laat Zuid als stadsdeel een mooi beeld zien. Op belangrijke thema's - betrokkenheid, werk, goede gezondheid wordt gemiddeld gescoord - en bijvoorbeeld een thema als leefomgeving scoort als geheel hoger dan gemiddeld in de rest van de stad. Ook wat betreft taalvaardigheid en inkomen doet 'Zuid' het sociaal bovengemiddeld.

Dat goede stadsdeelbeeld vertoont vanzelfsprekend op buurtniveau meer diffuse gezichten. Een buurt als Oud-Ittersum (1300 inwoners, buurtwaardering van 8,2 in 2014 naar 8,6 nu) kent relatief veel bewonersinitiatieven om de buurt te verbeteren. Geren, eerder genoemd, kent ondanks inzet van wijkwerk in de buurt een ongunstige (sociale) ontwikkeling. Toch geldt ook voor Geren dat problematiek grosso modo nauwelijks geconcentreerd is, maar vaak op individuele adressen zit en hooguit op straatniveau. Op bijvoorbeeld de nieuwste bouwlocatie 'glazen dorp' van Geren gaat het voorspoedig, tweehonderd meter verderop komt juist het hele pallet aan samenhangende problematiek samen.

Voor de langere termijn is de goede uitgangspositie van Zwolle-Zuid belangrijk om een basis te kunnen vormen voor de strategische opgaves die (ook) op dit deel van Zwolle betrekking hebben. Als stadsdeel dat het dichtst bij de IJssel ligt en met een flink huizenbestand uit decennia waarin anders tegen energiegebruik werd aangekeken heeft Zuid een klimaat- en energieopgave. Anderzijds is de wijk 'verstandig' gebouwd: bijvoorbeeld door het respecteren van de watergangenstructuur is de waterhuishouding in grote delen van Zuid toekomstbestendig. Ook het vele groen in de wijk helpt onder meer tegen hittestress. Demografisch is de belangrijkste factor dat Zwolle-Zuid vergriest. Voor de langere termijn vraagt dat de nodige aandacht, wat betreft zorg, aard van de huisvesting, locatie van voorzieningen en mix van bewonersgroepen.

3.3 Wijkopgaves 2017-2018

Op basis van al die voorafgaande ontwikkelingen, ervaringen, van het onderliggende cijfermateriaal en van de strategische stedelijke uitdagingen kiezen we voor de komende periode in Zwolle-Zuid voor een aantal opgaves. Uitgangspunten voor de opgaves zijn dat ze gericht zijn op problematiek die in een specifiek gebied speelt, gebruik maken van de diverse leefstijlen in een buurt, dat ze idealiter tot werkende

Datum 6 september 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies Zuid

principes leiden die ook elders toepasbaar zijn en dat ze uitgaan van een multidisciplinaire aanpak.

- **Sociale activering Gerenbroek:** Gerenbroek is een wijk die aandacht verdient. De buurt doet het relatief goed, maar met name via het opbouwwerk wordt gesignaleerd dat achter alle 'groene' statistieken toch zorgen en kansen zitten (illustratie 5). De buurt leent zich goed voor een multidisciplinaire aanpak. Er is een aantal positieve elementen (actief onderwijs, actieve inwoners) waarmee we constructief op kunnen trekken. Onder meer met een buurt-evenement op 6 juni is een platform gecreëerd waarin wijkwerkers, wijkbewoners en instellingen als Het Zand en sportclub SVI op allerlei vlakken samenwerken. Winst willen we met name halen waar het gaat om meer vertrouwen in de buurt, en meer mogelijkheden voor ontmoeting en recreatie/sport en het organiseren van meer participatiemogelijkheden. Onderdeel van de aanpak is dat gedurende het studiejaar 2017-2018 ook Windesheim-studenten van de opleiding Applied Gerontology in dit deel van Zwolle-Zuid meedenken over kansen voor een vergrijzend Zwolle-Zuid.

- **Impuls Geren:** De afgelopen periode is letterlijk en figuurlijk geïnvesteerd in deze buurt. De weerslag daarvan is in de beleving van de wijkbewoners beperkt. De uitdaging is, met inachtneming van wat al gedaan is, actief aandacht te geven en vragen van de bewoners. Buurt voor Buurt geeft ook aan dat het gezamenlijk aanpakken van de (verloedering) van de leefomgeving) daarbij kansrijk is. Begin 2017 is door Saxionstudenten enkele weken- ook in de wijk - onderzoek gedaan naar wensen en draagkracht in de buurt. Op basis van die bevindingen lijken onder meer gezamenlijke schoonmaakacties in de buurt kansrijk als platform om op meerdere vlakken vooruitgang te boeken. Inzet is meer vertrouwen in (de ontwikkeling van) de buurt, een toename van de (maatschappelijke) inzet van de bewoners en (hernieuwd) vertrouwen in de wijkwerkers om zo een basis te creëren voor (vervolg)zorg.

- **Parkeerproblematiek noordflank:** Mede uit Buurt voor Buurt komt naar voren dat in Schelle de leefbaarheid lijdt onder (toenemende) verkeersproblematiek, met name parkeren. Met de komst dit jaar van (veel) meer kantoormedewerkers op Hanzeland zal de parkeerdruk rondom de IJsselallee alleen maar toenemen. De aantrekkende economie zorgt ook voor een toename van autobezit/-gebruik. Waar in Geren schoonmaakacties een goed vehikel zijn om de buurt te (ver)binden, geldt dit in dit deel van Zuid voor bijeenkomsten en pilots rondom parkeren/verkeer. In samenspraak met de bewoners zelf zoeken we naar aansprekende manieren om rondom deze issues een netwerk te organiseren waarmee de leefbaarheid in dit deel van Zuid een positieve impuls kan krijgen. De bewonersbetrokkenheid en tevredenheid willen we hiermee verbeteren (illustratie 6).

- **Preventieve aanpak middelengebruik Zuid/Oldeneel:** Naast Buurt voor Buurt is afgelopen jaar de eerste editie van de Jongerenindex gepresenteerd, een BvB-onderzoek naar Zwollenaren tussen de 12 en 18 jaar. Samen met Stadshagen en Aalanden is Zwolle-Zuid pilotgebied om ook uit deze aan BvB-gerelateerde index een opgave op te pakken (illustratie 7). Gezien de bredere problematiek verdient deze opgave een plek tussen de andere wijkopgaves. Inmiddels is een groot aantal

Datum 6 september 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies Zuid

organisaties aangehaakt om de precieze opgave te formuleren en om een aanpak te formuleren. Concrete plannen daarbij zijn een challenge-dag, focus-/peersgesprekken en gerichte inzet via jongerencentrum Rezet. We richten ons daarbij op het thema weerbaarheid, in samenhang met middelengebruik/verslaving. We doen dit nadrukkelijk ook in samenspraak met de doelgroep zelf. Inzet is om door agendering en voorlichting in ieder geval de bewustwording over en de bespreekbaarheid van de risico's van verslaving te vergroten.

- **Wijkprofilering:** Het ontbrak in Zwolle-Zuid aan een goede manier om de wijk en allerelei relevante activiteiten in de wijk goed onder de aandacht te brengen. De wijkkrant wordt goed gelezen maar is te statisch om onder meer goed als agendasetter te functioneren. Een aansprekende Facebooksite is een goed middel om ondermeer de (voortgang van) de wijkopgaves te agenderen. De site kan bovendien verwijzen naar alle andere relevante maar vaak lastiger en versnipperder samengestelde sites van de verschillende (wijk)organisaties. Inmiddels is de Facebookpagina Het Verhaal van Zwolle-Zuid actief. De site heeft in korte tijd honderden volgers weten te binden en artikelen op de site worden door duizenden geïnteresseerden gekeken. De opzet van dit initiatief krijgt navolging in andere stadsdelen (illustratie 7)

De profilering van de wijk, met als inzet meer betrokkenheid van wijkbewoners bij hun buurt, is ook gebaat bij een periodiek wijk-evenement. Net als een site is een wijkfestival een goed platform om met een mix van leuke en interessante zaken (meer) doelgroepen in de wijk te bereiken, te betrekken en te verbinden. De Facebookpagina, gecombineerd met aansprekende wijkacties, brengt ook de wijkwerkers en hun inzet en aanbod meer voor het voetlicht. In mei heeft de eerste editie van het wijkfestival Zwolle-Zuid plaatsgevonden in het hart van de wijk, wijkcentrum SIO. Meer dan 50 wijkorganisaties hebben zich er interactief gepresenteerd, in combinatie met thematische sessies rondom de wijkopgaves, de Omgevingsvisie en met sport- en spelactiviteiten. Deze eerste editie van het wijkfestival was met zo'n zevenhonderd bezoekers een succes en oogstte bij hen en de wijkorganisaties lof als uitstekende manier om voor meer verbinding in Zuid te zorgen. Het wijkfestival heeft stadsbreed voor aandacht op Zwolle-Zuid gezorgd. Rondom het festival is werk gemaakt van het ophalen van relevante input van betrokkenen over hun leefomgeving. Die input wordt gebruikt om de inzet van het wijkwerk de komende periode aan te scherpen.

Datum
Ons kenmerk

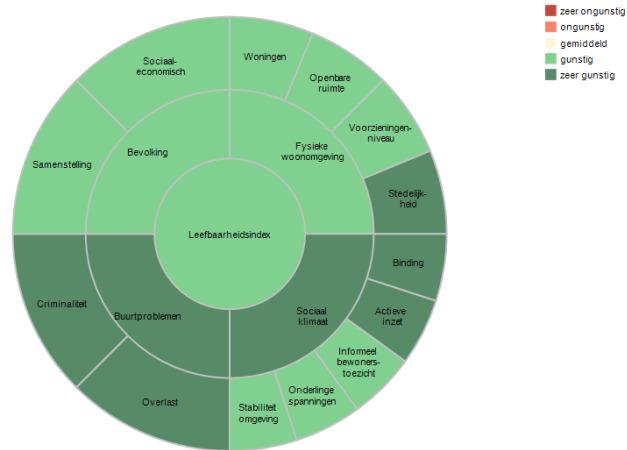
6 september 2017
Stadsdeeladvies Zuid

Bijlages

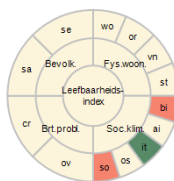
Illustraties Windesheim en Zwolle Zuid

Illustratie 1 – Leefbaarheidsindex Windesheim

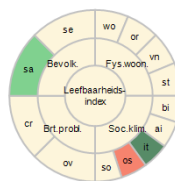
Score 2016 t.o.v. Zwolle

Ontwikkeling 2014-2016

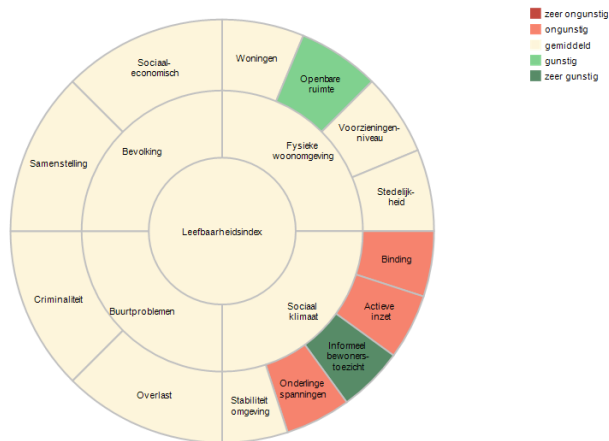

Ontwikkeling 2012-2016

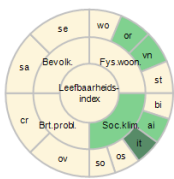

Illustratie 2 – Ontwikkeling leefbaarheidsindex Ittersummerlanden

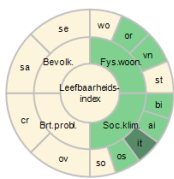
Score 2016 t.o.v. Zwolle

Ontwikkeling 2014-2016

Ontwikkeling 2012-2016

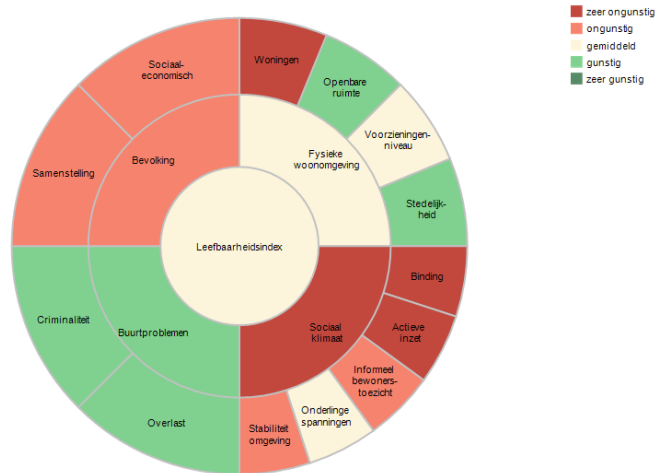

Datum
Ons kenmerk

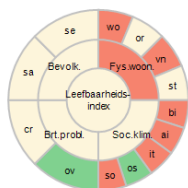
6 september 2017
Stadsdeeladvies Zuid

Illustratie 3 – Ontwikkeling leefbaarheidsindex Geren

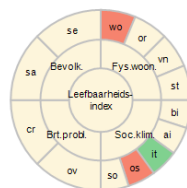
Score 2016 t.o.v. Zwolle

Ontwikkeling 2014-2016

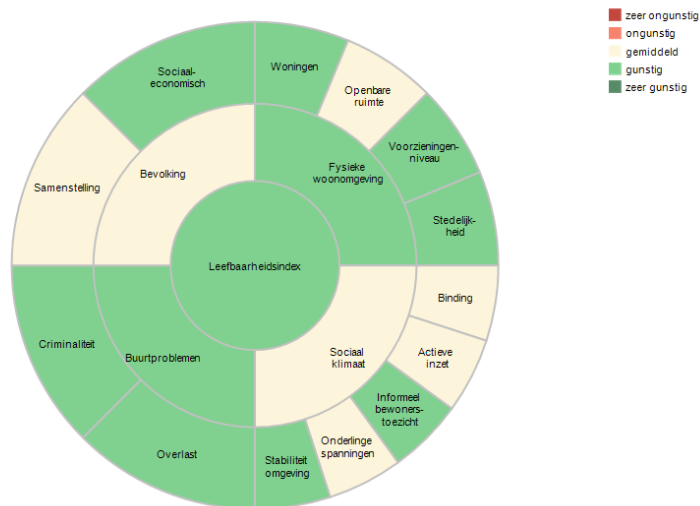

Ontwikkeling 2012-2016

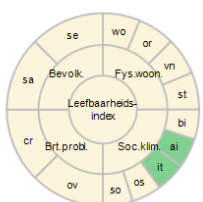

Illustratie 4 – Leefbaarheidsindex Zwolle-Zuid

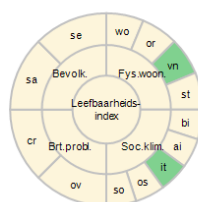
Score 2016 t.o.v. Zwolle

Ontwikkeling 2014-2016

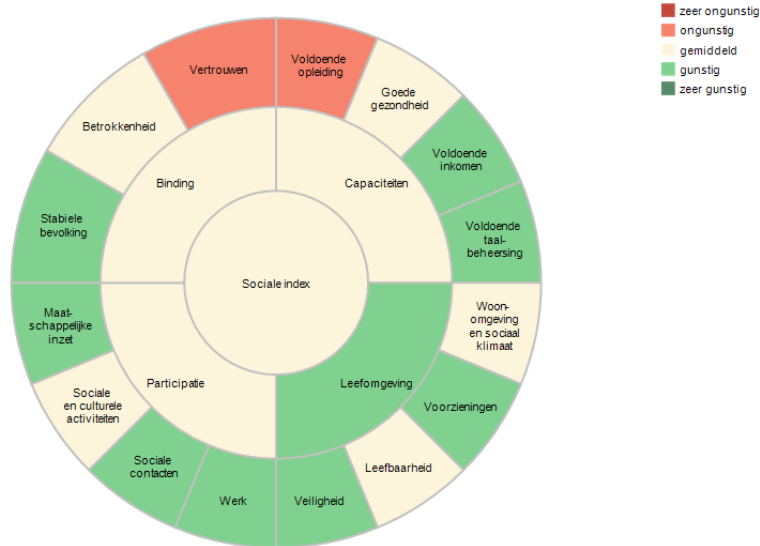
Ontwikkeling 2012-2016

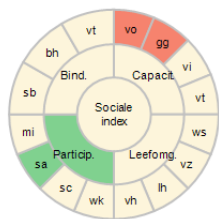
Datum
Ons kenmerk

6 september 2017
Stadsdeeladvies Zuid

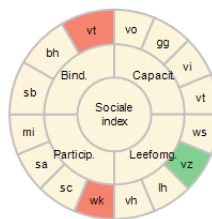
Illustratie 5 – Sociale index Gerenbroek
Score 2016 t.o.v. Zwolle

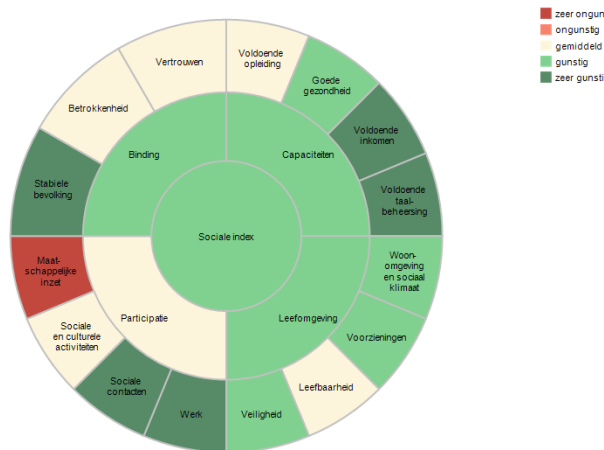
Ontwikkeling 2014-2016

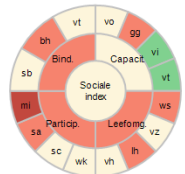
Ontwikkeling 2012-2016

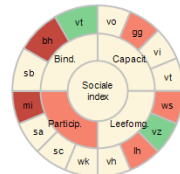
Illustratie 6 – Sociale index en analyse Schellerbroek
Score 2016 t.o.v. Zwolle

Ontwikkeling 2014-2016

Ontwikkeling 2012-2016

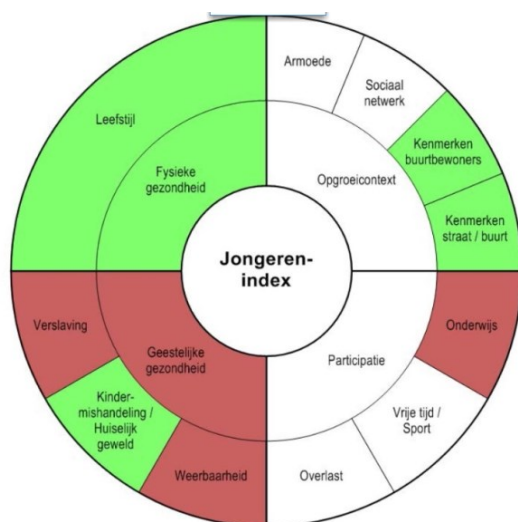
Datum
Ons kenmerk

6 september 2017
Stadsdeeladvies Zuid

Negatieve ontwikkelingen:

- De actieve inzet van bewoners voor de buurt is gedaald.
- De sociale cohesie, samenhang, en gehechtheid aan de buurt zijn afgenomen.
- De tevredenheid over zowel sfeer als mensen in de buurt is gedaald.
- De tevredenheid over parkeergelegenheid is gedaald.
- Maatschappelijke inzet is sterk gedaald.
- Deelname aan sociale en culturele activiteiten is verminderd.
- Het aantal bewoners met een goede gezondheid is afgenomen.
- De tevredenheid over het functioneren van de politie en de gemeente is gedaald.

Illustratie 7 – Jongerenindex Zwolle-Zuid

Datum
Ons kenmerk

6 september 2017
Stadsdeeladvies Zuid

Illustratie 7 – Facebooksite Het Verhaal van Zwolle-Zuid

The screenshot shows the Facebook page for 'Het verhaal van Zwolle-Zuid'. The page header includes navigation options like 'Pagina', 'Postvak IN', 'Meldingen', 'Statistieken', 'Publicatietools', 'Instellingen', and 'Help'. Below the header, there are buttons for 'Vind ik leuk', 'Volgend', and 'Aanraden'. The main content area features a post from 'Serge Westerdiep' dated 26 mei om 9:29. The post text reads: 'Het verhaal van Zwolle-Zuid heeft 14 nieuwe foto's toegevoegd aan het album Steer wijkfestival Zwolle-Zuid — bij SIO Zwolle. Gelukkig hebben we de foto's nog. Een groot aantal deelnemers maar vanzelfsprekend ook de bezoekers maakten samen de eerste editie van het wijkfestival Zwolle-Zuid tot een succes. Uit de foto's van Carin van de Ploeg, namens de wijkkrant op het festival aan het werk, maakten we een selectie. Delen en taggen mag natuurlijk!'. The post includes a large photo of three people at a table and a grid of smaller photos. Below the photos, it shows '717 bereikte personen' and a 'Bericht promoten' button. The right sidebar contains a 'Community' section with statistics (243 likes, 258 followers), an 'Info' section with a map and address (Gelijkheid 1, 8000 GA Zwolle), and a list of related pages like 'SamenZwolle' and 'Sauna Swoll'. The footer includes language options and privacy information.